

9.4 Ústav celoživotného vzdelávania

Všeobecné informácie

Adresa:

Ústav celoživotného vzdelávania
Ul. 1. mája
010 26 Žilina

Riaditeľka:

Ing. Lucia Hrebeňárová
tel.: 041-513 50 41
fax: 041-513 50 42
e-mail: lucia.hrebenarova@uniza.sk

Jednou z priorít dlhodobého zámeru Žilinskej univerzity na obdobie 2008 – 2013 je aj ďalšie vzdelávanie. Podľa neho je cieľom na univerzite vytvoriť atraktívny, prístupný, modulárny a trhový systém celoživotného vzdelávania. Ústav celoživotného vzdelávania (ÚCV) ako integrálna súčasť Žilinskej univerzity smerovala v roku 2009 do naplňovania tohto cieľa a v spolupráci s partnermi z univerzity, regiónu, Slovenskej republiky i zahraničia sa snaží o rozvoj a šírenie vzdelanosti vo všetkých etapách života človeka a o zabezpečenie komplexných služieb v oblasti ďalšieho vzdelávania.

Organizačná štruktúra ÚCV

- Univerzitná škola jazykov
- Univerzita tretieho veku
- Sekcia odborných programov
- Sekcia ekonomiky a služieb.

Aktivity jednotlivých sekcií ÚCV a cieľové skupiny, ku ktorým aktivity smerujú, sú odlišné a vyžadujú si diferencovaný prístup pri tvorbe obsahu, voľbe metód výučby, tvorbe rozpočtu, marketingu, výbere lektorov, administrácii, priebežnom i záverečnom hodnotení kvality celého procesu. Vďaka tomu sa tu vytvára priestor pre prepájanie vekovo, vzdelanostne i záujmovo rozdielných účastníkov kurzov a vzájomnú výmenu odborných, spoločenských i osobných názorov a postojov, tak nevyhnutnú pre rozvoj jednotlivca a pozitívny zážitok z ďalšieho vzdelávania.

Personálne zloženie ÚCV

5 interných zamestnancov ÚCV a externí lektori jednotlivých sekcií.

Účasť v domácich a zahraničných organizáciách

Asociácia inštitúcií vzdelávania dospelých, Asociácia Univerzít tretieho veku, zastúpenie v odbornej pracovnej skupine pre celoživotné vzdelávanie a informatizáciu Rady vlády SR seniorov, Európska sieť univerzitných centier ďalšieho vzdelávania – EUCEN.

Dostupnosť informácií o ÚCV

Portfólio vzdelávacích programov a kurzov je priebežne počas celého roku ponúkané študentom, doktorandom a zamestnancov Žilinskej univerzity ako aj širokej verejnosti

prostredníctvom internetovej stránky ÚCV (www.ucv.uniza.sk) a internetovej stránky Žilinskej univerzity, letákov, pravidelných článkov a inzerciou v médiách, odborných publikáciách, ako aj prostredníctvom portálov www.kurzy.sk, www.azet.sk, www.zoznam.sk a www.senior.sk.

a) Univerzitná škola jazykov (UŠJ)

Hlavným cieľom Univerzitnej školy jazykov je poskytovať jazykové vzdelávanie študentom, doktorandom a zamestnancom Žilinskej univerzity ako aj širokej verejnosti všetkých vekových skupín. Snaží sa uspokojiť požiadavky účastníkov jazykových kurzov s ohľadom na ich jazykovú úroveň a konkrétne potreby.

V roku 2009 UŠJ otvorila spolu **53 jazykových kurzov**. 50 kurzov anglického, nemeckého, francúzskeho a ruského jazyka bolo určených zamestnancom, doktorandom a študentom Žilinskej univerzity a verejnosti. 3 kurzy anglického jazyka prebiehali v rámci firemného vzdelávania (Canadian bilingual institute, AŽD Praha, SSE Žilina).

Tab.1 Kurzy anglického jazyka

Úroveň	Počet kurzov	Počet účastníkov v kurze
Úplní začiatocníci	5	60
Úplní začiatocníci senior	2	18
Veční začiatocníci	11	122
Veční začiatocníci senior	2	16
Mierne pokročilí	7	76
Stredne pokročilí	7	74
Vyššie pokročilí	1	12
Konverzácie	2	17
Konverzácie letné	3	27
Príprava na štátnice	1	3
Firemné kurzy (Canadian bilingual institute, AŽD Praha, SSE Žilina)	3	13
Spolu	44	438

Najväčší záujem bol tradične o jazykové **kurzy anglického jazyka**. Počas roka bolo otvorených **44 kurzov** (tab.1), a to:

- 22 štandardných 10-týždňových kurzov všeobecnej angličtiny s intenzitou výučby 2x týždenne,
- 14 štandardných 17-týždňových kurzov všeobecnej angličtiny s intenzitou výučby 1x týždenne,
- 3 intenzívne letné konverzačné kurzy určené najmä zamestnancov Žilinskej univerzity zamerané na rozvoj jazykových kompetencií podporujúcich ich aktívnu komunikáciu so zahraničnými partnermi (telefonovanie, e-mail, prezentácia projektu atď.),
- 2 konverzačné kurzy s native speakerom a
- 3 firemné kurzy všeobecnej a obchodnej angličtiny.

V akademickom roku 2009/10 bola pilotne v 4 kurzoch anglického jazyka štandardná výučba doplnená **workshopmi**, ktorých cieľom bolo priblížiť študentom nielen študovaný jazyk, ale aj krajinu a spôsob života v nej. Práca skupín na

zvolených témach bola založená na využívaní dramatických metód výučby a sekundárne dávala poskytovateľom vzdelávania spätnú väzbu a reakciu dospelých študujúcich na inovatívne metódy výučby a ďalšie možnosti ich využitia vo výučbe.

Okrem kurzov angličtiny boli v roku 2009 otvorené aj **2 kurzy nemeckého, 3 kurzy francúzskeho a 4 kurzy ruského jazyka** (tab. 2, 3 a 4).

Tab.2 Kurzy nemeckého jazyka

Úroveň	Počet kurzov	Počet účastníkov v kurze
Začiatocníci	1	9
Mierne pokročilí	1	13
Spolu	2	22

Vďaka intenzívnej a cielenej reklame dosiahol po dlhšom období v októbri 2009 počet prihlásených na kurzy **nemeckého jazyka** takú úroveň, ktorá umožnila vytvoriť 2 skupiny - úroveň začiatocníci a mierne pokročilí.

Tab.3 Kurzy francúzskeho jazyka

Úroveň	Počet kurzov	Počet účastníkov v kurze
Začiatocníci	1	9
Pokročilí	1	9
Francúzština INAK	1	6
Spolu	3	24

Alternatívna cesta výučby bola zvolená aj pri kurze **francúzskeho jazyka** pre stredne pokročilých. Kurz nedodržiava klasickú štruktúru výučby, ale snaží sa učiť jazyk v úzkom prepojení na francúzsku kultúru, a to v čo najširšom zábere. Lektori spoločne so študentmi pracujú s materiálmi a textami týkajúcimi sa rôznych aspektov

francúzskych reálií, no i diania v celom svete. Jazyk sa učia na základe kultúry a naopak. Časť výučby je venovaná aj gramatike, aby tak bolo možné korektne rozvíjať komunikačné schopnosti študentov vo francúzskom jazyku. Lektori kladú dôraz na novú slovnú zásobu a schopnosť správne komunikovať, ako aj na rozširovanie všeobecného prehľadu o francúzskej literatúre, kultúre a histórii. Polovica hodín je vedená rodeným Francúzom, čo pre študentov znamená prístup k bezchybnej, prirodzenej a autentickej francúzštine. Na druhej strane slovenskému lektorovi ponúka analýzu rozdielov materinského a cieľového jazyka, a tak následnú možnosť zamerať sa na problémové miesta.

Tab.4 Kurzy ruského jazyka

Úroveň	Počet kurzov	Počet účastníkov v kurze
Začiatocníci	3	29
Pokročilí	1	7
Spolu	4	36

Počet účastníkov v **kurzoch ruského jazyka** v roku 2009 potvrdil neustále stúpajúci záujem o tento jazyk, čo sa prenesie aj do rozvoja portfólia kurzov ruského jazyka.

V roku 2009 navštevovalo jazykové kurzy poskytované Ústavom celoživotného vzdelávania **145 študentov, 81 doktorandov**

a 58 zamestnancov Žilinskej univerzity.

Úspešným absolventom jednotlivých akreditovaných kurzov boli v júni 2009 vydané osvedčenia o absolvovaní kurzu s celoštátnou platnosťou.

Celkovo v roku 2009 navštevovalo jazykové kurzy organizované v rámci **Ústavu celoživotného vzdelávania sekciou Univerzitnej školy jazykov 520 účastníkov.**

b) Univerzita tretieho veku (UTV)

V štruktúre celoživotného vzdelávania má svoje tradičné miesto Univerzita tretieho veku. Je aktívnym členom Asociácie univerzít tretieho veku SR a zabezpečuje záujmové vzdelávanie najmä pre občanov v seniorskom veku. Jej poslaním je prispievať ku skvalitneniu života jednotlivcov, poskytnúť občanom i vo vyššom veku priestor pre uspokojovanie túžby po poznání a odborných vedomostiach, možnosť seberealizácie a nového životného naplnenia. Vede k aktivizovaniu tvorivých schopností, rozširuje obzor, zvyšuje vedomosti, poskytuje

najnovšie informácie z oblasti vedy a spoločenského diania. Ako neoddeliteľná súčasť celoživotného vzdelávania dotvára kontinuitu vzdelávacích možností v každom veku života. **Jej cieľom je i priblížiť univerzitu verejnosti, šíriť jej dobré meno a naplniť významnú spoločenskú úlohu Žilinskej univerzity ako nositeľa najvyššieho stupňa vzdelávania na regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni a spoločensky zodpovednej organizácie.**

Tab. 5. Študenti Univerzity tretieho veku

Študijný program	Ročník	Počet študentov
Človek a umenie	2.	23
Človek a spoločnosť	3.	21
Človek a medziľudské vzťahy	2.	31
Človek a hudba	1.	14
Človek a hudba	3.	13
Kultúrne dejiny Žiliny	3.	12
Človek a počítač	1.	36
Človek a počítač	2.	16
Človek a počítač	3.	13
Dejiny Slovenska	1.	14
Človek a medzinárodno-politické vzťahy	1.	16
Finančné vzdelávanie	1.	15
Spolu	-	224

Všetky činnosti spojené s UTV sú realizované na Ústave celoživotného vzdelávania, kde jej aktivity koordinujú dve zamestnankyne.

V akademickom roku 2009/10 nastúpilo do zimného semestra spolu 224 študentov vo veku od 45 do 86 rokov.

Študenti sa vzdelávajú v nasledujúcich trojročných študijných programoch:

- **Človek a umenie**
Rozsah štúdia: 50 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: dejiny výtvarného umenia a architektúry
Odborný garant: Mgr. Dana Doricová
- **Človek a spoločnosť**
Rozsah štúdia: 50 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: základy občianskeho, pracovného, rodinného a medzinárodného práva
Odborný garant: JUDr. Eva Kováčiková, Katedra ekonomiky, Fakulta prevádzky a ekonomiky, dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline
- **Človek a medziľudské vzťahy**
Rozsah štúdia: 50 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: psychológia, sociológia, etika, etiketa
Odborný garant: doc. Ing. Helena Janotová, PhD., Katedra ekonomiky, Fakulta prevádzky a ekonomiky, dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline

- **Človek a hudba**
Rozsah štúdia: 50 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: história a súčasnosť hudby
Odborný garant pre 3. ročník: PaedDr. Martina Krušinská, Katedra hudby, Katolícka univerzita v Ružomberku
Odborný garant pre 1. ročník: doc. PhDr. Peter Krbaťa, PhD., Katedra pedagogických štúdií, Fakulta prírodných vied, Žilinská univerzita v Žiline
- **Kultúrne dejiny Žiliny**
Študijný program je realizovaný pod záštitou mesta Žilina
Rozsah štúdia: 40 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: história, architektúra a osobnosti mesta Žilina
Odborný garant: Mgr. Dana Doricová
- **Človek a počítač**
Rozsah štúdia: 40 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: operačný systém Microsoft Windows, MS Office Word, MS Office Excel, MS Internet Explorer, digitálne spracovanie fotografie a videa
Odborný garant: Ing. Marek Roch, PhD., Katedra výkonových elektrotechnických systémov, Elektrotechnická fakulta, Žilinská univerzita v Žiline
- **Dejiny Slovenska**
Rozsah štúdia: 50 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: dejiny a osobnosti v dejinách Slovenska
Odborný garant: Mgr. Peter Cabadaj, Slovenská národná knižnica, Martin
- **Človek a medzinárodno – politické vzťahy**
Rozsah štúdia: 50 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: zlomové udalosti 20. storočia
Odborný garant: doc. PhDr. Michal Šmigel', PhD., Katedra histórie, Fakulta humanitných vied, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
- **Finančné vzdelávanie**
Rozsah štúdia: 50 vyučovacích hodín/akademický rok
Zameranie: trh, trhový mechanizmus, bankové služby, úvery, pôžičky, dôchodkové sporenie, time banking
Odborný garant: doc. Ing. Viera Bartošová, PhD., Katedra ekonomiky, Fakulta prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov, Žilinská univerzita v Žiline

Vyučovací proces na Univerzite tretieho veku je taktiež obohatený o zážitkové metódy učenia. Sú orientované na osobnú skúsenosť a osobnú aktivitu študentov - seniorov. Majú možnosť aktívne si prežiť získané vedomosti a to prostredníctvom účasti na exkurziách, výstavách, koncertoch, riešenia konkrétnych modelových situácií.

V rámci študijného programu Človek a umenie:

- **prehliadka expozície Slovenskej národnej galérie v Strážkach a Galérie P. M. Bohúňa v Liptovskom Mikuláši;**
- **Viedeň – prehliadka Lichtenštajnského múzea a Hundertwasserovho múzea.**

V rámci študijného programu Kultúrne dejiny Žiliny:

- **účasť na Literárnom festivale v Žiline,**
- **účasť na Stredoeurópskom festivale koncertného umenia v Žiline.**

V rámci študijného programu Človek a počítač absolvovali vybraní študenti týždenný workshop, výsledkom ktorého boli **krátke minútové filmy** zachytávajúce zážitky a pocity v rôznych etapách života.

S cieľom zvýšiť záujem verejnosti o štúdium na Univerzite tretieho veku, boli v čase od februára do mája 2009 pripravené a realizované niektoré aktivity bližšie k verejnosti mimo priestorov Ústavu celoživotného vzdelávania. Vďaka spolupráci s Krajskou knižnicou v Žiline boli v jej priestoroch realizované aktivity:

- **Alternatívne zdroje elektrickej energie – pravda alebo lož?** - odborná prednáška pripravená v spolupráci s Katedrou výkonových a elektrotechnických systémov Elektrotechnickej fakulty ŽU,
- **Študenti študentom** - prezentácia zaujímavostí jednotlivých študijných programov a prác ostatným študentom;
- **Grafika** – ukážková tvorivá dielňa vedená študentkou Univerzity tretieho veku,
- **Diplomatický protokol** – verejná prezentácia záverečných prác študentov tretieho ročníka študijného programu Človek a medziľudské vzťahy.

Projekty podporujúce aktivity Univerzity tretieho veku:

T.A.P.E.

Od augusta 2009 je v spolupráci so siedmymi partnermi implementovaný projekt podporený v rámci grantovej schémy Grundvig. Zameriava sa na rozvoj medzigeneračného dialógu – študentov Univerzity tretieho veku a študentov vybraných stredných škôl v Žiline, prostredníctvom umeleckých aktivít – workshopov, tvorivých dielní a čitateľských klubov.

Počítače pre dobrú vec – druhá šanca

ÚCV bolo úspešným žiadateľom v rámci programu, ktorý vyhlásila Nadácia Pontis v spolupráci so spoločnosťou DELL. Vďaka tomu získal koncom júna 2009 počítače, ktoré sú zdarma využívané študentmi Univerzity tretieho veku v učebni zriadenej v priestoroch ÚCV.

Počítače pre seniorov

Od septembra 2009 do decembra 2009 bol v rámci študijného programu Človek a počítač 2. ročník realizovaný projekt podporený v rámci minigrantového programu Žilinského komunitného fondu. Podľa vopred stanoveného študijného harmonogramu, platného pre celé tri roky štúdia na UTV, sa študenti v zimnom semestri druhého ročníka tohto študijného programu oboznamujú so základmi práce s operačným systémom MS Office Word. V rámci výučby si tak mohli prakticky vyskúšať prácu s textom v elektronických formulároch, napr. Žiadosť o zrušenie trvalého pobytu, Návrh na poskytnutie opatrovateľskej služby, Žiadosť o stravovanie v Jedálni pre dôchodcov.

Seniori cez objektív

Projekt je schválený v rámci grantového programu *Zelená pre seniorov* vyhláseného Nadáciou Orange,. Jeho cieľovou skupinou sú študenti 3. ročníka študijného programu Človek a počítač, ktorí budú v čase od decembra 2009 do mája 2010 spracovávať v spolupráci s Katedrou telekomunikácií Elektrotechnickej fakulty krátke videozáznamy zo života študentov Univerzity tretieho veku.

Štúdium a aktivity Univerzity tretieho veku rozširujú aktivity **občianskeho združenia Gnosis**. Je určené všetkým záujemcom zo strany študentov i verejnosti a v roku 2009 mali možnosť jeho členovia absolvovať:

- pohybovo-relaxačné cvičenia - prebiehali po celý rok 2009 v periodicite 2 x mesačne,
- tvorivé dielne – **Maľba na kameň, Tvorba koláže, Drôtovanie, Výroba papiera, Výroba mydielok, Práca s hlinou, Paličkovanie, Výroba vianočných pohľadníc.**
- prednášky - **Správna výživa, Emócie, Zdravie a zdravá výživa, Komunikácia medzi generáciami**

Projekty podporujúce činnosti Občianskeho združenia Gnosis:

Pohybovo-relaxačné cvičenia

Súbor cvičení pre seniorov podporených prostredníctvom filantropických aktivít spoločnosti GlaxoSmithKline.

Seniori na scéne

Integrácia seniorov do spoločnosti prostredníctvom využitia zážitkových metód učenia podporených Žilinským komunitným fondom.

c) Sekcia odborných programov

Základnú štruktúru vzdelávacích programov ÚCV uzatvára sekcia odborných programov. Jej cieľom je zvyšovať teoretické vedomosti a praktické zručnosti účastníkov vzdelávania a podnietiť v nich schopnosť ich efektívneho využitia v práci. Primárne sa svoje aktivity snaží zameriavať na vzdelávanie zamestnancov a doktorandov Žilinskej univerzity ako aj podporu záujmu širokej verejnosti o štúdium na Žilinskej univerzite.

Projekt TEAM – kontinuálne projektové vzdelávanie zamestnancov Žilinskej univerzity

V roku 2009 sa uskutočnili posledné dve stretnutia v rámci cyklu školení „Kurikulum projektovej prípravy“ pripraveného s podporou Agentúry na podporu výskumu a vývoja. Projekt bol implementovaný od roku 2007. Poslednej časti školení sa zúčastnilo 15 zamestnancov a doktorandov z 5 fakúlt Žilinskej univerzity (2 fakulty neprejavili záujem).

Kurikulum projektovej prípravy. Jeho cieľom bolo oboznámiť účastníkov bez skúseností so základmi prípravy a tvorby projektov. Školenie prebiehalo prezentačnou formou a 16 účastníci (zamestnanci a doktorandi ŽU) sa aktívne podieľali aj na riešení prípadových príkladov. Toto školenie sa skladalo z piatich stretnutí, z ktorých tri prebehli počas novembra a decembra 2008 a posledné dve stretnutia sa uskutočnili v januári a vo februári 2009, tak ako to bolo pôvodne naplánované v časovom harmonograme projektu.

Ďalšie aktivity vzdelávania zamestnancov Žilinskej univerzity okrem jazykového vzdelávania (v sekcii Univerzitná škola jazykov):

- **Burnout alebo syndróm vyhorenia v profesii vysokoškolského učiteľa** – analýza napätí v pracovnom a osobnom živote, praktický nácvik relaxačných techník;
- **Moderný sekretariát Žilinskej univerzity – vizitka sekretárky.**

Podpora záujmu o štúdium na Žilinskej univerzite pokračovala tretím rokom implementácie projektu **Experimentárium Žilinskej univerzity** podporeného Agentúrou na podporu výskumu a vývoja.

Od **januára 2009** pokračovala práca stredoškolských študentov v štyroch vedeckých tímoch. Témy zadaní jednotlivých vedeckých tímov vychádzali z odborného zamerania jednotlivých študijných odborov a študijných programov Fakulty špeciálneho inžinierstva Žilinskej univerzity.

- **Turistické stredisko Vrátna s turistami a bez** (riziká spojené so ziskom strediska) - (téma z oblasti Krízového manažmentu).
- **Škola pre študentov a nie pre zlodějov** (téma z oblasti Bezpečnostného manažmentu).
- **Evakuácia školy** - riešenie modelovej situácie v prípade hroziaceho nebezpečenstva, analýza rizikových faktorov, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť školy a jej okolia, výber priestorov na umiestnenie osôb (téma z oblasti Doprava v krízových situáciách).
- **Dopravná nehoda automobilovej cisterny s únikom nebezpečných látok do okolia** (téma z oblasti Záchranných služieb)

Študenti zúčastnení na stretnutiach boli z Gymnázia Hlinská Žilina, Strednej priemyselnej školy Kysucké Nové mesto a Osemročného gymnázia Žilina. Od januára pokračovali v riešení tém samostatným spracovaním zozbieraných údajov, na ktoré sa pod vedením tútorov sústredili v minulom roku. Získane údaje, analýzy, výsledky meraní a rozličné zistenia stavu boli postupne transformované do záverečných posterov prezentovaných na spoločnom hodnotiacom stretnutí za prítomnosti odborníkov z praxe.

V marci pokračovala práca vedeckých tímov v poslednom cykle prác. Študenti pod vedením lektorov pracovali podľa nastaveného a odskúšaného rámca v troch tímoch. Témy vedeckých tímov:

- **Kvantifikácia rizík ubytovania a stravovania hotela Diery v Terchovej pomocou analýzy citlivosti a programu @RISK** (téma z oblasti Krízového manažmentu).
- **Testovanie reakcie pracovníkov bezpečnostných služieb v záťažových situáciách pri rôznych vplyvoch prostredia** (téma z oblasti Bezpečnostného manažmentu).
- **Vypaľovanie trávnatých porastov a nebezpečenstvo vzniku prírodného požiaru** (téma z oblasti Záchranných služieb).

Práca v projektoch bola ukončená poslednou spoločnou prezentáciou.

V spolupráci s Univerzitou Pavla Jozefa Šafárika i v roku 2009 pokračovala implementácia projektu „**Základy aktuálneho účtovníctva**“. Jeho cieľom je poskytnúť všetkým organizáciám povinným viesť vlastné účtovníctvo podľa pravidiel aktuálneho účtovníctva a zvýšiť tak kvalitu a presnosť vyplňaných výkazov smerom k Ministerstvu financií SR.

Semináre	Počet kurzov	Počet účastníkov
Účtovníctvo štátu a samosprávy	1	23
Konsolidačný balík	4	118
Konsolidačná účtovná závierka a súhrnná závierka subjektov verejnej správy	5	152
Spolu		293

Cieľom aktivít Ústavu celoživotného vzdelávania je aj v nasledujúcom roku **zvyšovať záujem o ďalšie vzdelávanie v regióne, zvyšovať zapojenie zamestnancov Žilinskej univerzity do procesu ďalšieho vzdelávania a i naďalej prispievať k šíreniu dobrého mena Žilinskej univerzity na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni.**